

I.P. Прищенко,
С.С. Гараба, асистент
Запорізький національний технічний університет

АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ ТА ЗБАЛАНСУВАННЯ ВИДАТКІВ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ 2017 РОКУ

Розрахунковий обсяг державного боргу у 2017 році складає 1716,63 млрд. грн., що становитиме 66,4% від ВВП. Гарантований державою борг, обрахований у національній валюті, складе 579,37 млрд. грн. Державний та гарантований державою борг становитиме 88,8% від ВВП (у 2015 році цей показник склав 79,4% ВВП). При цьому залишено практику випуску державних цінних паперів в обмін на векселі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та акції банків – без визначення конкретної суми. Таким чином, з одного боку, держава, декларуючи дотримання «ефективного» показника дефіциту державного бюджету на достатньо прийнятному рівні % ВВП та обмеження показників державного та гарантованого державою боргу, з іншого – фактично продовжує застосовувати практику формування «прихованого» дефіциту державного бюджету та непрогнозованого зростання державного боргу.

Надходження до державного бюджету державних запозичень в сумі 191 мільярд гривень залежатиме від багатьох зовнішніх і внутрішніх факторів, зокрема продовження співпраці з Міжнародним валютним фондом і Європейським союзом, успішності проведення в країні задекларованих реформ. Ці надходження у півтора рази перевищать витрати на погашення державного боргу. Наслідком таких значних запозичень і надання державних гарантій стане збільшення державного та гарантованого державою боргу до 89% ВВП, що у півтора рази перевищує визначену Бюджетним кодексом України граничну величину у 60% ВВП. Передбачене здійснення державних запозичень, які на 47,3% перевищать заплановані витрати на погашення державного боргу, і надання державних гарантій призведуть до погіршення стану боргової безпеки держави. Виходячи з цього, Уряду необхідно розробити План заходів з приведення рівня державного та гарантованого державою боргу до граничної величини.

Трансферти з державного бюджету становитимуть у 2017 році більше половини доходів Пенсійного фонду України. Крім того, Фонд не має фінансових можливостей кошти до бюджету в сумі 48,1 млрд. грн., залучені в попередні роки з єдиного казначейського

рахунку на покриття тимчасових касових розривів для виплати пенсій і допомоги. Отже, збалансованість доходів та видатків Пенсійного фонду України потребує законодавчого врегулювання.

Збільшення рівня мінімальної заробітної плати у 2017 році формує очікування що частка фінансування видатків на пенсійне забезпечення за рахунок власних надходжень Пенсійного Фонду збільшиться, тим самим зменшиться навантаження на бюджет. Проте обсяги зростання надходжень від ЄСВ до Пенсійного фонду у наступному році нині важко спрогнозувати, оскільки при розгляді проекту Закону України «Про Державний бюджет на 2017 рік» було порушено норми Бюджетного кодексу (п. 14 Прикінцевих та Перехідних положень) не було подано проектів бюджетів та кошторисів фондів загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування на 2017 рік. Таким чином, не визначено на які цілі будуть спрямовані додаткові кошти (у випадку їх наявності): на подальше зниження ставки ЄСВ, на підвищення пенсій (у т. ч. їх осучаснення чи індексацію), інші заходи (для прикладу, запровадження обов'язкового накопичувального рівня системи пенсійного забезпечення, або й адміністративні витрати).

Оцінка стану бюджетної безпеки дає змогу стверджувати, що заходи антициклічного регулювання періоду рецесії 2010-2012 рр. виявилися неефективними та загострили фіскальні дисбаланси періоду 2014-2015 рр., що в умовах розгортання збройного конфлікту та гібридних загроз у 2013-2014 рр.

створило нагромадження бюджетних ризиків. Розв'язання проблем реалізації ефективної бюджетної політики сьогодні лежить в площині забезпечення ефективного управління бюджетними коштами в умовах суттєвих ресурсних обмежень на напрямках як споживання, так і розвитку економіки.

Література

1. Національний інститут стратегічних досліджень. „Аналіз та оцінка бюджетних ризиків в контексті підвищення рівня фінансової безпеки” // [Електронний ресурс]. Режим доступу:

http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/byudz_ryzyky-83060.pdf

2. Наказ Міністерства економічного розвитку України від 29.10.2013 № 1277 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України». // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsii>

3. Рахункова палата України. Висновки щодо проекту Закону України „Про Державний бюджет України на 2017 рік” // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>

4. Аналіз проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік», поданого до другого читання // [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://ises.org.ua/analitika/ekonomichnii-analiz/analiz-proektu-zakonu-ukrayini-pro-derzhavnii-biudzheth-ukrayini-na-2017-rik-podanogo-do-drugogo-chitannia>